

**Brüssel, 25. detsember 2020
(OR. en)**

14337/20

LIMITE

UK 137

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	25. detsember 2020
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2020) 857 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU OTSUS, millega kiidetakse heaks Euroopa Komisjoni poolt Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse vahelise tuumaenergia ohutut ja rahuotstarbelist kasutamist käsitleva koostöölepingu sõlmimine ning Euroopa Komisjoni poolt Aatomienergiaühenduse nimel ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu sõlmimine

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2020) 857 final.

Lisatud: COM(2020) 857 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 25.12.2020
COM(2020) 857 final

SENSITIVE*

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega kiidetakse heaks Euroopa Komisjoni poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse vahelise tuumaenergia ohutut ja rahuotstarbelist kasutamist käsitleva koostöölepingu sõlmimine ning Euroopa Komisjoni poolt Aatomienergiaühenduse nimel ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu sõlmimine

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

29. märtsil 2017 teatas Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik (edaspidi „Ühendkuningriik“) Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 50 kohaselt Euroopa Ülemkogule oma kavatsusest Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest (edaspidi „Euratom“ või „ühendus“) välja astuda.

Pärast 22. mail 2017 nõukogult volituste saamist pidas komisjon Ühendkuningriigiga läbirääkimisi lepingu üle, milles sätestatakse Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise kord. 30. jaanuaril 2020, pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist, võttis nõukogu vastu otsuse (EL) 2020/135¹ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu („väljaastumisleping“) Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel sõlmimise kohta. Väljaastumisleping jõustus 1. veebruaril 2020 ja sellega on ette nähtud üleminekuperiood, mille jooksul kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis liidu õigust nimetatud lepingut järgides. See periood lõpeb 31. detsembril 2020.

Euroopa Ülemkogu kordas oma 23. märtsi 2018. aasta suunistes, et liidul on kindel kavatsus seada tulevikus Ühendkuningriigiga sisse võimalikult lähedane partnerlus. Nende suuniste kohaselt peaks selline partnerlus hõlmama kaubandus- ja majanduskoostööd ning muid valdkondi. Euroopa Ülemkogu kehtestas need suunised, pidades silmas üldist arusaama tulevaste suhete raamistikust, mida oli kavas täpsustada liidu ja Ühendkuningriigi vahel kokku lepitud ning väljaastumislepingule lisatud ja selles viidatud poliitilises deklaratsioonis.

Väljaastumislepingule lisatud poliitilises deklaratsioonis² (edaspidi „poliitiline deklaratsioon“) on esitatud Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik. Deklaratsiooniga kehtestatakse „põhimõtted ambitsioonikaks, laiaulatuslikuks, põhjalikuks ja paindlikuks partnerluseks kaubandus- ja majanduskoostöö valdkonnas, mille keskmes on laiaulatuslik ja tasakaalustatud vabakaubandusleping, ning õiguskaitse ja kriminaalõiguse, välispoliitika, julgeoleku ja kaitse ning laiemates koostöövaldkondades“. Deklaratsioonis on tsiviilotstarbelise tuumaenergia kohta märgitud, et „[t]unnistades tuumaohutuse ja tuumarelvade leviku tõkestamise tähtsust, peaksid tulevased suhted hõlmama Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) ja Ühendkuningriigi vahelist laiaulatuslikku tuumakoostöölepingut tuumaenergia rahuotstarbelise kasutamise kohta, mis põhineb nende pühendumisel kehtivatele rangetele standarditele tuumaohutuse valdkonnas.“ Peale selle võetakse selles teadmiseks „[...] Ühendkuningriigi kavatsus olla seotud Euratomi teadus- ja koolitusprogrammidega.“

¹ Nõukogu 30. jaanuari 2020. aasta otsus (EL) 2020/135 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu sõlmimise kohta (ELT L 29, 31.1.2020, lk 1).

² Poliitiline deklaratsioon, millega kehtestatakse Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik (ELT C 34, 31.1.2020, lk 1).

Väljaastumislepingu artiklis 184 on sätestatud, et „tegutsedes heas usus ja austades teineteise õiguskorda, teevad liit ja Ühendkuningriik oma parima, et astuda vajalikke samme, et rääkida kiiresti läbi 17. oktoobri 2019. aasta poliitilises deklaratsioonis osutatud lepingud, mis reguleerivad nende tulevaseid suhteid, ja viia läbi nende lepingute ratifitseerimiseks või sõlmimiseks vajalikud menetlused, tagamaks, et neid lepinguid kohaldataks võimaluste piires alates üleminekuperioodi lõpust.“

Nõukogu võttis 25. veebruaril 2020 vastu otsuse (EL, Euratom) 2020/266,³ millega antakse luba alustada Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, ning selle otsuse *addendum*'is esitatud juhised Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga uue partnerluslepingu üle läbirääkimiste pidamiseks (edaspidi „läbirääkimisjuhised“). Komisjon nimetati liidu läbirääkijaks.

Tsiviilotstarbelise tuumaenergia kohta on läbirääkimisjuhistes muu hulgas märgitud, et „[l]äbirääkimiste eesmärk on seada liidu ja vajaduse korral Euratomi ning Ühendkuningriigi vahel sisse uus partnerlus, mis on laiaulatuslik ja hõlmab poliitilises deklaratsioonis nimetatud huvipakkuvaid valdkondi [...]“ ja „[t]unnistades tuumaohutuse, kiirguskaitse ja tuumarelvaleviku tõkestamise tähtsust, tuleks kavandatava partnerluse raames näha ette sätted, mis käsitlevad Euratomi ja Ühendkuningriigi laiaulatuslikku koostööd tuumaenergia rahuotstarbelise kasutamise vallas.“

Selline leping võimaldab Ühendkuningriigil ja Euratomil alustada koostööd mitmes tuumavaldkonnas, sealhulgas tuumauuringute valdkonnas. Poliitilises deklaratsioonis rõhutati Ühendkuningriigi huvi osaleda Euratomi teadusprogrammis ning läbirääkimisjuhistes märgiti, et kavandatava partnerlusega tuleks kehtestada üldised põhimõtted ja tingimused Ühendkuningriigi osalemiseks liidu ja Euratomi programmides ning nendesse panustamiseks, eeldusel et järgitakse vastavates õigusaktides sätestatud tingimusi. Võttes arvesse, et Ühendkuningriigil on pikaajalised eksperditeadmised tuumauuringute valdkonnas, eelkõige tuumasünteesienergia valdkonnas, ning et Euratom tegeleb rahvusvaheliselt selle valdkonna arendamisega, oleks sellest osalemisest kasu nii Euratomile kui ka Ühendkuningriigile. Eelkõige võimaldaks see Ühendkuningriigil osaleda assotsieerunud kolmanda riigina Euratomi teadusprogrammis ja Euroopa tuumasünteesialases tegevuses, sealhulgas ITERi tegevuses, oma liikmesuse kaudu kolmanda riigina ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõttes (Fusion for Energy).

Komisjon pidas läbirääkimisi 25. veebruari 2020. aasta läbirääkimisjuhistes sätestatud raamistikus, konsulteerides COREPERi ja nõukogu Ühendkuningriigi töörühmaga.

Läbirääkimiste tulemusel leppisid pooled läbirääkijate tasandil kokku sõlmida tuumaenergia ohutut ja rahuotstarbelist kasutamist käsitlev koostööleping (edaspidi „Euratomi leping“) ning ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vaheline kaubandus- ja koostööleping (edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“).

³ Nõukogu otsus (EL, Euratom) 2020/266, millega antakse luba alustada Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle (ELT L 58, 27.2.2020, lk 53).

Kaubandus- ja koostöölepingu kohaldatavaks muutmine on eriti kiireloomuline küsimus. Ühendkuningriigil kui endisel liikmesriigil on liiduga laialdased sidemed paljudes majandus- ja muudes valdkondades. Liidu ja Ühendkuningriigi suhetele kohaldatava raamistiku puudumine pärast 31. detsembrit 2020 häiriks neid suhteid tõsiselt, mis kahjustaks üksikisikuid, ettevõtteid ja muid sidusrühmi. Läbirääkimised suudeti lõpule viia väga napilt enne üleminekuperioodi lõppu. Läbirääkimiste hiline lõppemine ei tohiks aga seada ohtu demokraatlikku kontrolli, mida teostab Euroopa Parlament kooskõlas aluslepingutega. Neid erandlikke asjaolusid arvesse võttes ning liidu nimel kaubandus- ja koostöölepingu allkirjastamist ja ajutist kohaldamist käsitleva eraldi menetluse järgimise huvides soovitab komisjon kohaldada lepingut ajutiselt ka Euratomi pädevusse kuuluvates küsimustes.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Nii Euroopa Ülemkogu 23. märtsi 2018. aasta suunistes kui ka poliitilises deklaratsioonis kutsuti üles liidu ja Ühendkuningriigi tihedale partnerlusele tulevikus.

Euratomi leping kinnitab mõlema poole selget pühendumust tuumarelvade leviku tõkestamisele ja tuumaohutuse kõrgele tasemele, et tagada tuumaenergia ohutu ja rahumeelne kasutamine. See on kooskõlas ühenduse energiavarustuskindluse poliitikaga. Pidades silmas Euratomi ja Ühendkuningriigi vaheliste üldiste koostöösuhete jätkumist, põhineb eraldi Euratomi lepingu sõlmimise tähtsus peamiselt vastastikusel huvil luua stabiilne õigusraamistik, mis edendaks võrdset ja vastastikust koostööd tuumaenergia ohutu ja rahuotstarbelise kasutamise valdkonnas ning hõlbustaks tuumamaterjalide, -seadmete ja -tehnoloogiate vahetamist, võttes arvesse asjaolu, et Ühendkuningriigil on tsiviilotstarbelises tuumavaldkonnas oluline roll ning poolte vahel on selles valdkonnas olulised vastastikused suhted.

Euratomi jaoks tuleneb eriline huvi lepingu sõlmimise vastu asjaolust, et sellega tagatakse pidev koostöö tuumaohutuse, tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete, tuumaenergiaalase teadus- ja arendustegevuse valdkonnas ning võimaldatakse piisaval tasemel kaitsemeetmeid, füüsilist kaitset ja ekspordikontrolli standardeid. Euratomi leping hõlbustab veelgi tuumakaubandust poolte vahel ja muude kolmandate riikidega, kellega ühendusel on samalaadsed koostöölepingud. Euratomi lepinguga tagatakse ka Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus (edaspidi „Euratomi asutamisleping“) sätestatud tuumauhisturu põhimõtete kohaldamine lepinguga hõlmatud kaupade suhtes ning selles nõutakse, et selliste kaupade üleandmine ja asjakohaste teenuste osutamine toimuks õiglastel kaubanduslikel tingimustel.

Euratomi lepingu sõlmimine loob mõlemale poolele ning nende valitsustele ja tööstusettevõtjatele pikaajalise ja stabiilse raamistiku, milles selline koostöö võiks toimuda, ning soodustab ja hõlbustab tuumaenergiaalase teadus- ja arendustegevuse valdkonnas koostööd, mis põhineb vastastikusel kasul, võrdsusel ja vastastikkusel.

Euratomi leping põhineb selles valdkonnas olemasolevatel pretsedentidel, st praegu on olemas kaheksa kehtivat Euratomi tuumakoostöö lepingut kolmandate riikidega (USA, Kanada, Austraalia, Jaapani, Kasahstani, Usbekistani, Ukraina ja Argentinaga).

Kõnealuse Euratomi lepingu uudsus seisneb selles, et see sisaldab laiemaid ja ambitsioonikamaid sätteid tuumaohutuse alase koostöö kohta kooskõlas poliitilise deklaratsiooniga ning tuumatehnoloogiate üleandmise kohta kooskõlas läbirääkimisjuhistega.

Tuumauuringute alane koostöö ja eelkõige Ühendkuningriigi osalemine kolmanda riigina Euratomi teadusprogrammis ja ühissetevõtte Fusion for Energy tegevuses võimaldab Ühendkuningriigil jätkata oma oskusteabe jagamist tuumalõhustumise ja tuumasünteesi alase tegevuse, sealhulgas ITERiga seotud tegevuse valdkonnas. Selline osalemine toimub kaubandus- ja koostöölepingu ja selle protokollide kaudu ning see on oluline vahend Euroopa tuumauuringute arendamiseks, milles Ühendkuningriik oli Euratomi liikmesriigina tähtsal kohal.

- **Kooskõla liidu ja Euratomi muude poliitikavaldkondadega**

Euratomi leping täiendab kaubandus- ja koostöölepingut ja vastab täielikult aluslepingutele ning säilitab Euratomi ja Euroopa Liidu õiguskorra terviklikkuse ja autonoomia. Sellega edendatakse Euratomi ja Euroopa Liidu väärtusi, eesmärke ja huve ning tagatakse poliitikavaldkondade ja meetmete järjepidevus, tõhusus ja jätkuvus.

2. ÕIGUSLIK ALUS

Konkreetne õiguslik alus Euratomi lepingu ning kaubandus- ja koostöölepingu üle läbirääkimiste pidamiseks ja nende sõlmimiseks Euroopa Aatomienergiaühenduse pädevusse kuuluvates küsimustes on Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikkel 101.

3. MUU TEAVE

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Euratomi lepingus kavandatud koostöö on ulatuslik ja kooskõlas nõukogu 25. veebruari 2020. aasta läbirääkimisjuhistega. See hõlmab poliitilises deklaratsioonis nimetatud huvipakkuvaid valdkondi.

Euratomi leping austab Euratomi ja liidu sõltumatust otsuste tegemisel ning nende õiguskorda, samuti liidu ühtse turu, sealhulgas tuumaühisturu terviklikkust. Euratomi leping kajastab Ühendkuningriigi staatust kolmanda riigina, kellel ei saa olla samasuguseid õigusi ja hüvesid kui Euroopa Liidu ja Euratomi liikmel. Euratomi leping põhineb juhtimisraamistikul, mis on omane kehtivatele Euratomi tuumakoostöö lepingutele.

Komisjoni koostatud Euratomi lepingu teksti eelnõu koosneb 25 artiklist ja ühest lisast.

Artiklis 1 sõnastatakse Euratomi lepingu eesmärk, milleks on luua Euratomi ja Ühendkuningriigi vahelise koostöö raamistik tuumaenergia rahuotstarbeliseks kasutamiseks vastastikuse kasu ja vastastikkuse põhimõttel, ilma et see piiraks kummagi poole vastavat pädevust.

Artiklis 2 on esitatud mõisted. Tuumakoostöö ulatus ja vormid (artiklid 3 ja 4) hõlmavad peamiselt tuumamaterjali, mittetuumamaterjali, seadmete ja tehnoloogia üleandmist; tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid; füüsilist kaitset; tuumaenergiaalast uurimis- ja arendustegevust, kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ohutut käitlemist, sealhulgas geoloogilist lõppladustamist; tuumaohutust ja kiirguskaitset, sealhulgas hädaolukorraks valmisolekut ja keskkonna radioaktiivsustaseme seiret; radioaktiivsete isotoopide ja kiirguse kasutamist põllumajanduses, tööstuses, meditsiinis; ja teadusuuringutes; tuumaenergia rahuotstarbelise kasutamise regulatiivseid aspekte; teabevahetust vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, nagu tuumaenergiaalased kaitsemeetmed, tuumaohutus, radioaktiivsuse tase keskkonnas ja radioisotoopide tarnimine jne.

Euratomi lepingus määratakse täpsemalt kindlaks käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvad kaubad (artikkel 5). Rõhutatakse, et tuumamaterjali suhtes kohaldatakse konkreetseid kaitsemeetmeid käsitlevaid sätteid (ühenduse puhul: Euratomi kaitsemeetmed vastavalt Euratomi asutamislepingule ning IAEA kaitsemeetmed ja selle lisaprotokollid; Ühendkuningriigi puhul: siseriiklik kaitsemeetmete süsteem ning IAEA kaitsemeetmed ja selle lisaprotokollid) (artikkel 6). Euratomi leping sisaldab ühte artiklit füüsilise kaitse kohta (artikkel 7).

Euratomi lepingu artikliga 8 tagatakse, et Ühendkuningriik säilitab jätkuvalt tuumaohutuse asjakohase taseme, ning et Euratom ja Ühendkuningriik teevad koostööd rahvusvaheliste tuumaohutusstandardite ja -konventsioonide ning nende rakendamise pidevaks täiustamiseks; samuti nähakse sellega ette jätkuv koostöö Ühendkuningriigi võimaliku osalemise kaudu kolmanda riigina mitmesugustes ühenduse süsteemides ja rühmades, näiteks toimivates ühenduse keskkonna radioaktiivsustaseme seire- ja teabevahetussüsteemides (Euroopa Liidu kiireloomulise radioloogilise teabe vahetuse süsteem (ECURIE) ja Euroopa kiirgusandmete vahetamise platvorm (EURDEP)) ning tuumaohutust reguleerivate asutuste Euroopa töörühm (ENSREG).

Euratomi leping sisaldab ka sätteid lepingu reguleerimisalasse kuuluvate tuumamaterjalide üleandmise ja edasiandmise ning kaubanduse hõlbustamise kohta (artikkel 9). Samuti nähakse sellega ette kokkulepitud raamistik, milles mõlemad pooled võivad teha rikastamis- ja ümbertöötamistoiminguid (artiklid 10 ja 11).

Euratomi leping sisaldab ka sätteid tuumaenergiaalase teadus- ja arendustegevuse valdkonnas tehtava koostöö kohta, mis võib hõlmata Ühendkuningriigi osalemist kolmanda riigina Euratomi teadus- ja koolitusprogrammides ning -tegevuses, ning Ühendkuningriigi liikmesust ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõttes (Fusion for Energy) vastavalt kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud tingimustele (artikkel 12).

Järgnevad erisätted teabe ja tehnilise oskusteabe vahetamise (artikkel 13), intellektuaalomandi (artikkel 14), halduskokkulepete (artikkel 15) ja rakendamise (artikkel 16) kohta. Euratomi lepingu sujuva kohaldamise ja rakendamise tagamiseks lisatakse konkreetsed artiklid kohaldatava õiguse (artikkel 17), kehtivate lepingute (artikkel 18), ühiskomitee (artikkel 19), konsulteerimise (artikkel 20), vaidluste lahendamise (artikkel 21), tõsise rikkumise korral koostöö lõpetamise (artikkel 22), muudatuste (artikkel 23), jõustumise ja kestuse (artikkel 24) ning autentsete tekstide (artikkel 25) kohta.

Lisa sisaldab erisätteid ümbertöötamise kohta.

Ühendkuningriik osaleb Euratomi teadusprogrammis assotsieerunud kolmanda riigina kaubandus- ja koostöölepingu viienda osa protokollil alusel. Ühendkuningriik saab assotsieerunud kolmanda riigina ka ühisettevõtte Fusion for Energy liikmeks. Kõnealune osalemine on kooskõlas nõukogu 27. märtsi 2007. aasta otsusega, millega luuakse ühisettevõtte Fusion for Energy, ja selle põhikirjaga, mis on otsusele lisatud sellisena, nagu seda on viimati muudetud või tulevikus muudetakse, aidates kaasa tulevasele teaduslikule ja tehnoloogilisele koostööle juhitava termotuumasünteesi valdkonnas Ühendkuningriigi osaluse kaudu Euratomi programmis.

Ühendkuningriigi üksused võivad kaubandus- ja koostöölepingu alusel osaleda Teadusuuringute Ühiskeskuse otsestest meetmetes.

Ühendkuningriigi Euratomi teadusprogrammis ja ühisettevõtte Fusion for Energy termotuumasünteesialases tegevuses, sealhulgas ITERi tegevuses, assotsieerunud kolmanda riigina osalemise eripära on üksikasjalikult kirjeldatud kaubandus- ja koostöölepingu viienda osa protokollis.

4. KOKKUVÕTE

Komisjon leiab, et nii kaubandus- ja koostööleping kui ka Euratomi leping, mille vastuvõtmist kavandatakse:

- on kooskõlas nõukogu 25. veebruari 2020. aasta läbirääkimisjuhistega;
- kinnitavad mõlema poole selget pühendumust tuumarelvade leviku tõkestamisele ja tuumaohutuse jätkuvalt kõrgele tasemele, et tagada tuumaenergia ohutu ja rahumeelne kasutamine;
- on kooskõlas ühenduse energiavarustuskindluse poliitikaga;
- tugevdavad veelgi ELi ja Ühendkuningriigi väga häid suhteid energiapoliitika alase koostöö valdkonnas ning
- tugevdavad veelgi poolte koostööd tuumauuringute alal, eelkõige tuumasünteesienergia arendamisel.

Seepärast soovib komisjon nõukogul vastavalt Euratomi asutamislepingu artikli 101 teisele lõigule kiita heaks kaubandus- ja koostööleping ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse vaheline tuumaenergia ohutut ja rahuotstarbelist kasutamist käsitlev koostööleping, mis on lisatud käesolevale soovitusel.

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega kiidetakse heaks Euroopa Komisjoni poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse vahelise tuumaenergia ohutut ja rahuotstarbelist kasutamist käsitleva koostöölepingu sõlmimine ning Euroopa Komisjoni poolt Aatomienergiaühenduse nimel ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu sõlmimine

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut (edaspidi „Euratomi asutamisleping“), eriti selle artikli 101 teist lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi

ning arvestades järgmist:

- (1) 25. veebruaril 2020 volitas nõukogu Euroopa Komisjoni alustama Ühendkuningriigiga läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle. Läbirääkimiste tulemusel leppisid pooled läbirääkijate tasandil kokku sõlmida ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Ühendkuningriigi vaheline kaubandus- ja koostööleping (edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“) ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse vaheline tuumaenergia ohutut ja rahuotstarbelist kasutamist käsitlev koostööleping.
- (2) Kaubandus- ja koostöölepingus käsitletakse küsimusi, mis kuuluvad Euroopa Aatomienergiaühenduse (edaspidi „ühendus“) pädevusse, nimelt osalemist Euratomi teadus- ja koolitusprogrammis ning ITERi Euroopa ühisettevõttes, mida reguleerivad kaubandus- ja koostöölepingu viienda osa sätted [Osalemine liidu programmides, usaldusväärne finantsjuhtimine ja finantssätted]. Seepärast tuleks kaubandus- ja koostööleping Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluvate küsimuste osas sõlmida ka ühenduse nimel. Kaubandus- ja koostöölepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamine ja sõlmimine toimub eraldi menetluse korras.
- (3) Tuletatakse meelde, et Euratomi asutamislepingu reguleerimisalasse kuuluvate ühenduse liikmesriikide ja Ühendkuningriigi vaheliste kahepoolsete lepingute eelnõusid, sealhulgas tuumaalase teadus- või tööstusteabe vahetamise lepingute eelnõusid, võib sõlmida tingimusel, et kõnealuse asutamislepingu artiklites 29 ja 103 sätestatud tingimused ja menetlusnõuded on täidetud.

- (4) Käesolevaga tuleks heaks kiita Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse vaheline tuumaenergia ohutut ja rahuotstarbelist kasutamist käsitleva koostöölepingu sõlmimine komisjoni poolt.
- (5) Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel kaubandus- ja koostöölepingu sõlmimine Euroopa Komisjoni poolt tuleks heaks kiita,
- (6) Kaubandus- ja koostöölepingu kohaldatavaks muutmine on eriti kiireloomuline küsimus. Ühendkuningriigil kui endisel liikmesriigil on liiduga laialdased sidemed paljudes majandus- ja muudes valdkondades. Liidu ja Ühendkuningriigi suhetele kohaldatava raamistiku puudumine pärast 31. detsembril 2020 lõppevat üleminekuperioodi häiriks neid suhteid tõsiselt, mis kahjustaks üksikisikuid, ettevõtteid ja muid sidusrühmi. Kuna Ühendkuningriigi olukord liidu suhtes on erandlik, olukord seoses üleminekuperioodi lõppemisega 31. detsembril 2020 kiireloomuline ning Euroopa Parlamendile ja nõukogule tuleb jätta piisavalt aega kaubandus- ja koostöölepingu teksti läbivaatamiseks, tuleks kõnealust lepingut ajutiselt kohaldada ka Euroopa Aatomienergiaühenduse pädevusse kuuluvates küsimustes. Ajutine kohaldamine peaks olema ajaliselt piiratud, nagu on sätestatud kaubandus- ja koostöölepingu artikli FINPROV.11 [Jõustumine ja ajutine kohaldamine] lõikes 2,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse heaks Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse vaheline tuumaenergia ohutut ja rahuotstarbelist kasutamist käsitleva koostöölepingu sõlmimine komisjoni poolt Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel.

Käesolevaga kiidetakse heaks ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu, sealhulgas selle ajutist kohaldamist käsitlevate sätete sõlmimine komisjoni poolt Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel küsimustes, mis kuuluvad Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu reguleerimisalasse.

Lepingute tekstid on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 25.12.2020

*Nõukogu nimel
eesistuja*

